

Un filòleg i lingüista de referència de la llengua catalana

Les reaccions

“Sabia arribar a la gent normal, buscant la paraula adequada, com un periodista de la llengua”

Salvador Giner
PRESIDENT DE L'IEC

“Des de fa dècades tothom sabia que era molt savi i un coneixedor profund de la llengua”

Joan Manuel Tresserras
CONSELLER DE CULTURA

“Defensava la llengua catalana des de posicions de rectitud i claredat; era un savi i un referent”

Muriel Casals
PRESIDENTA D'ÒMNIO CULTURAL

“Era el filòleg del poble, i va fer augmentar l'autoestima cap a la llengua catalana”

Josep-Lluís Carod-Rovira
VICEPRESIDENT DEL GOVERN

“Era un home savi i valent que estimava Catalunya, i la seva anàlisi és nítida i clarivident”

Ernest Benach
PRESIDENT DEL PARLAMENT

“Perdem un gran intel·lectual i una gran persona; és una pèrdua molt trista per a la llengua i per al país”

Bernat Joan
SECRETARI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA

De Fabrai Coromines a Chomsky

Valèria Gaillard
BARCELONA

“Només sé que no sé res”. Aquest podria ser el lema de Joan Solà, un savi conscient de la complexitat de la llengua, de la qual asseynalava la “complicació” irreductible, i davant de la qual només podia sentir “humilitat” i “prudència”. Es va interessar sobretot per la sintaxi, ja que conté “estructures poc visibles” que engrescaven el seu intel·lecte. De l'estudi dels aspectes normatius va derivar cap als diferents corrents lingüístics, sobretot l'estructuralisme i la gramàtica generativa de Noam Chomsky, un dels seus mestres reconeguts, al costat de Pompeu Fabra i Joan Coromines.

El seu amor per la llengua va néixer d'una manera “merament natural”, tal com deia en una entrevista a El Punt el juliol del 2009. En un context històric i social dominat pel castellà, Solà va entrar en contacte amb el català escrit gràcies al seu germà, que el va animar a escriure les cartes en aquesta llengua. Com que aleshores no es podia estudiar català a

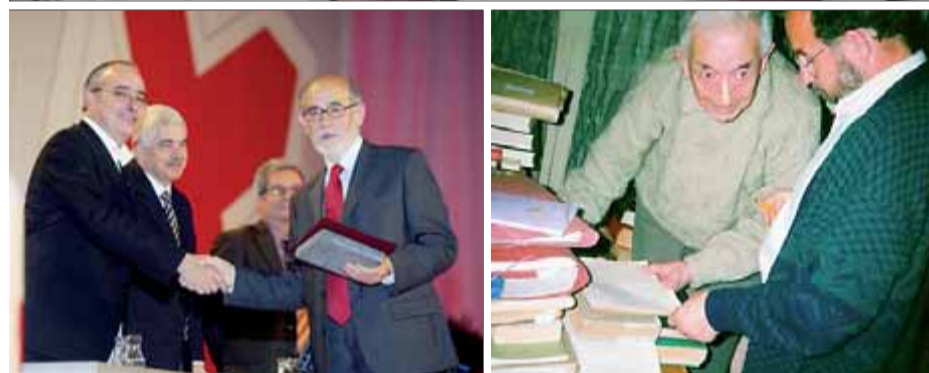
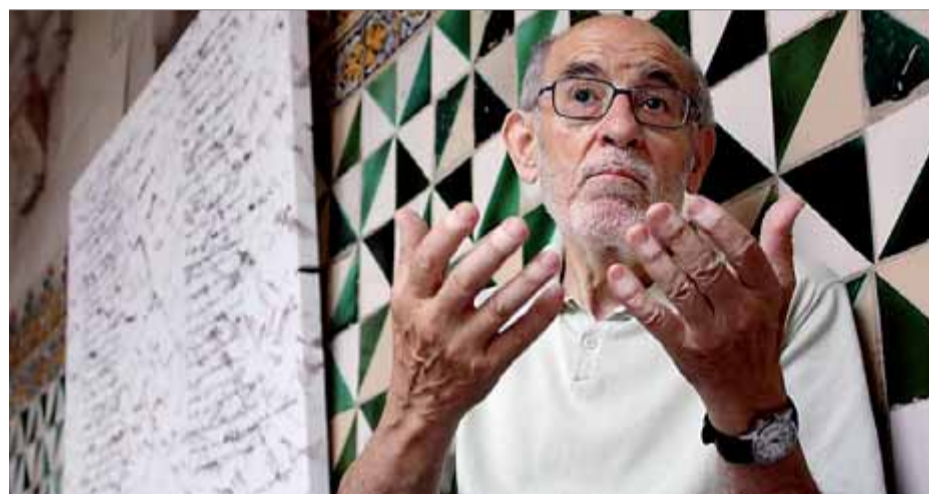
la universitat, el filòleg va deixar magisteri a Lleida, d'on era originari (Bell-lloc d'Urgell, 1940), per anar a Barcelona, on es va llicenciar en filologia clàssica. Va aprofitar l'embranchida que va suposar la creació de la primera càtedra de català el 1965, i va ser ajudant del primer catedràtic, Antoni Comas, al nou departament de català, que després posaria en marxa una llicenciatura. El 1970 es va doctorar i va aconseguir una plaça de professor a la secció de lingüística. Posteriorment va ampliar els seus estudis en lingüística general a les

Havia anat a algun concert de rock i va integrar la comitiva de retorn del Dakar a l'Àfrica

universitats de Reading i d'Exeter (Gran Bretanya).

Amb una clara vocació didàctica (a la universitat encara se'l recorda pel seu tracte cordial amb els alumnes i perquè sempre estava disponible), Solà va compaginar la investigació amb la docència. Abandona de la Universitat de Barcelona (on va obtenir una càtedra en llengua i literatura catalanes el 1983), va impartir classes en diverses institucions públiques i privades, així com màsters i postgraus.

Va escriure més de quaranta llibres sobre sintaxi, història de la llengua, lèxic, puntuació, tipografia i altres matèries de lingüística i sociolingüística, el darrer, *Plantem cara. Defensa de la llengua, defensa de la terra* (2009). Entre les obres de més volada hi ha la codirecció, juntament amb Jordi Mir, de les *Obres completes de Pompeu Fabra* (al gener sortirà el setè volum), l'edició de *L'obra de Joan Coromines: cicle d'estudi i d'homenatge* (1999) i la direcció de la *Gramàtica del català contemporani* (2008). També va treballar en la redacció de la sin-

Solà a l'IEC (2009). Al centre, rebent la Creu de Sant Jordi (2005). A la dreta, amb Joan Coromines. A baix, en la darrera classe a la UB el juny passat ■ L.A. VILLALBA/G. MASSANA/O. DURAN

taxi de la nova gramàtica normativa de l'IEC, institució de la qual era el vicepresident des del 2009. Empúries prepara l'edició de *L'última lliçó*, que aplega els discursos i textos escrits els darrers mesos.

Amb tot, Solà no era cap rata de biblioteca. Home d'interessos variats i obert

al món i a la societat que l'envoltaven, havia anat de públic a algun concert de rock i també va integrar alguna vegada la comitiva de retorn del Dakar a l'Àfrica. A més, va desenvolupar una extensa tasca divulgativa als mitjans de comunicació, sigui en la premsa diària,

entre la qual, l'Avui, o en programes televisius i tertúlies radiofòniques. Referent en el món i intel·lectual del país, Joan Solà va recollir diversos guardons, com ara la Creu de Sant Jordi (2005) i el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2009). ■